

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 június Próza

Odze György: Beltheimer-kór

1.

Időben kel minden reggel, szeretett is időben kelni, de nála ez azt jelenti, hogy nem időben kel, mert időben kelni, az azt jelenti, hogy pontosan akkor kel, amikor szükséges ahhoz, hogy minden feladatát elvégezze, mielőtt elindul, nem később, de nem is előbb, ő azonban mindig korábban kel, mert pontosan meghatározni, hogy mi mikor szükséges, az bizony nem könnyű, hogy mi is az az *idő*, ez a legbonyolultabb fogalom, amivel ő, Züsz Ervin valaha is találkozott, negyvenéves, és milyen keveset tud az életről, annak dolgairól, az idő, megfoghatatlan, átláthatatlan, kiszámíthatatlan és befolyásolhatatlan, ő éppen ezért *idő előtt* kel, mert tart attól, hogy valamit nem végez el időben, úgy, ahogyan szeretné, alaposan, mert a dolgok akkor vannak rendesen elintézve, ha elég idő jut rájuk, de hát éppen ez a legfontosabb, hogy a dolgok elvégzésére ne maradjon kevesebb idő a szükségesnél, mert akkor a dolgok nem lesznek rendesen elintézve, de ne legyen több sem, mert az meg pazarlása annak, amiből amúgy is a legkevesebb áll a rendelkezésünkre, az időnek, törekedni kell tehát a biztonságra, a törekvés azonban még nem a teljes biztonság, teljes biztonság ugyanis nem létezik, az élet csupa bizonytalanság és átláthatatlan szövevény, ő már este kezdi a készülődést a reggelre, kiválasztja az öltönyt, az inget, az alsóneműt, ellenőrzi a gombokat, ha netán úgy véli, hogy valamelyik leszakadhat, akkor megerősíti, hasonlóképpen jár el a cipővel és a cipőfűzővel is, ezekre a műveletekre nem sajnálhatja az időt, természetesen minden el- és leszakadó tartozékból rendelkezik pótlással, a pótlás pótlásával, valamint a pótlás pótlásának pótlásával, és csak akkor tér nyugovóra, ha már minden előkészület megtörtént és megtörtént az előkészületek ellenőrzése is, beállítja az ébresztőórát, a tartalék ébresztőórát és a tartalék tartalék ébresztőórát, pedig egyikre sincs szüksége, hat órákor magától, mielőtt bármelyik megszólalna, ébred, szellőztet, ágyneműt cserél, lehúz és felhúz mindennap, bekapcsolja a rádiót, zuhanyozik, fogat mos, borotválkozik, mindenre mindennap ugyanannyi időt fordít, a fürdőszoba polcán ott az óra, de már rá sem kell pillantania a mutatókra, mert pontosan tudja, hogy mire mennyi időt fordítson és soha nem is téved, igen, ez a Beltheimer-kór, vannak gyerekek, egy az egymillióból, akiknek az idegrendszerét az átlagosnál jobban megviseli, ha elhanyagolják, mindenkiben van egy természetes kisebbségi érzés azt követően, hogy elhagyja az anyaméhet és kiszabadul a világba, ahol mindenki erősebb és magabiztosabb, ahol már küzdeni kell a létért, megfelelő szülői támogatással ez az érzés csökkenthető, nem is értem, mi mindent megadtunk neki, mondta szomorúsággal vegyes csalódottsággal anyja, amikor a Tanács körút egy barna, magas, csokoládészínű épületének orvosi rendelőjében ültek, vele, Ervinnel egy kedves, szemüveges orvosnő, Krausz doktornő beszélgetett kettesben, ez volt a kezelés, hát igen, néha bepisil, még kimondani is szörnyű volt ezt a szót, szégyen, megalázás és megaláztatás, de legfőképpen a szégyen, ez lsten figyelmeztetése, hogy valamit rosszul csinálsz, mondta Lilla néni, anyja húga is, erre ébredni, érezni a savas bűzt, nem is kell bevallani, bevallatati az magától, kérdések és feleletek, ott, az orvosi rendelőben, de ő nem is

érti pontosan a kérdéseket, izgatott is, igen, az óra, az óra határozza meg a napot és a tennivalókat, a napok pedig az életet, tudja, mennyi időt tölt el ezekkel a műveletekkel, a borotvahab nyitása, arcmosás, a hab felhordása jobb kezének mutató- és hüvelykujjával, utána a szőr lehúzása, különös figyelemmel a kényes területekre, mint az orr és a fül töve, a nyak, zuhanyozás, alapos szappanozás, utána még néhány perc élvezet, ahogyan a forró vízzel vereti a hátát. Szívesen járna fürdőkbe is, de szégyelli, hogy kövérkés, alacsony és bizonytalanul tájékozódik idegen területeken, törölközés, öltözés, nem néz tükörbe, soha nem szereti látni magát, ellenőrzi a fürdőszobában és a konyhában a csapokat, elzárja a gázt, aztán még egyszer körbejárja a lakást, a hálószobát, néha még eszébe jutnak a pisiszagos reggelek, mi lesz veled, kérdezte tőle olyankor kétségbeesetten anya, de hát minden gyerekből a szülők csinálnak azt, ami lesz belőle, ezt magyarázta neki Krausz doktornő, a gyerek pedig engedelmeskedik vagy ellenáll, de mindenképpen a szülők hatása alatt áll, kisebbségi érzés, lehet, de hát kiben nincs, ki az, aki azt érezheti, hogy mindent jól csinál és mindenben helyesen jár el, de az is lehet, hogy máshol van a gond, a gond a világban van, mert azt várják el mindenkitől, hogy hibátlanul és mindig helyesen járjon el, *hibázni emberi dolog*, ezt mondják, de nem hiszik, hiba az, amikor nem helyesen járunk el, Beltheimer-kór, a kisebbségi érzés leküzdése bizonyítási kényszerrel, hogy erőt veszek magamon és megmutatom, mire vagyok képes, Züszs végül ellenőrzi az ablakokat, és természetesen a gázcsapot is, mert az ellenőrzés a nyugalom alapja, az ellenőrzés ellenőrzése pedig még inkább, zárja a bejárati ajtót, kihúzza a kulcsot, majd ellenőrzi, hogy az ajtó csakugyan zárva van-e, a hiba elkerülésének legjobb módja, hogy törekedni kell a biztonságra, reméli, hogy a folyosón nem találkozik a szomszédjaival, mert a folyosón nem szeret velük beszélgetni, legfeljebb köszön nekik, ők pedig visszaköszönnek, nincs beszélőnivalója a szomszédokkal és nem is érti, hogy miért lenne beszélőnivalója idegen emberekkel csak azért, mert a szomszédságában laknak, *mi újság*, Züszs úr, nem szereti ezt a kérdést, nem is szokott válaszolni rá, az ő életében nincs semmi újság és nem is akarja, hogy legyen, így akar élni. Ez a Beltheimer-kór, senki sem beszélt róla szívesen a családban, akkor sem, amikor utoljára találkozott apával, a kórház folyosóján, egy padon, apa unta az élete végét, amit megkeserített a betegség és a fájdalmas kezelés, már nem érdekelte a világ, Züszs akkor huszonöt éves volt, megkérdezhetette volna, hogy mi az a Beltheimer-kór, de nem kérdezte meg, talán azért sem, mert nem akarta hallani, csak ültek ott és nem is beszéltek semmiről, sokszor gondol arra a napra, ami nem úgy alakult, ahogyan ő szerette volna, kényelmes lépésekkel közelíti meg a villamosmegállót, mert a sietség mindig bizonytalanságot okoz, felszállás előtt a tenyerével megtapogatja zakója zsebében az utazási bérletet, tudja, hogy ott kell lennie, mert este ő maga helyezte oda és kétszer is ellenőrizte, és még soha nem fordult elő, hogy elfelejtette volna, de miért is kérdezte volna meg apát, tudta ő nagyon jól, a gyermekkori elhanyagoltság bizonytalanságot eredményez, minden szülő úgy érzi, figyel a gyerekére, ez azonban csak a látszat, mert valójában nem figyelnek *eléggé*, azután egyszer csak nem értik a saját gyerekeiket, aki máshol kezdi keresni a biztonságot, a rendben, a pontosságban, a tárgyak elhelyezésében és újraelhelyezésében, *lelki zuhanás*, ezt mondta Krausz doktornő, amikor tizenhét éves korában is visszajárt hozzá, hogy beszélgessenek, és ez mindig jó volt, hogy beszélgettek.

2.

Nyolc óra előtt öt perccel érkezik a munkahelyére, az Universal vállalat könyvelési csoportjába, aminek földszinti, udvarra néző, olcsó bútorokkal berendezett irodáját Zsuzsikával és Évikével osztja meg, ő, Züszs nem szeret irodát megosztani senkivel, általában nem szeret megosztani másokkal semmit, ami a sajátja, mert azért vannak az életben a saját dolgok, hogy azokat ne osszák meg senkivel, zavarják az idegen hangok és szagok, Zsuzsika fiatal, csinos, vékony,

rövid szoknyát és szűk nadrágot visel, szeret hangosan nevetni, munkaidőben hosszú magántermészetű telefonbeszélgetéseket folytat barátjával, Zolival, és hibásan könyvel, ezeket a hibákat neki, Züssznek kell esténként kijavítania, mert Karla bácsi, a könyvelési csoport vezetője ezt kéri tőle, *te is tudod, hogy van ez, Ervin*, mondja neki Karla bácsi, mert mi mást mondhatna, persze, feleli ő, Züssz, mondana mást, de mégsem mond, nem szereti Évikét sem, aki rendszeresen kávéfőz, de nem takarítja össze a zaccot, papírt, ceruzát és füzeteket visz haza iskoláskorú lányának, ez lopás, mondta Züssz Karla bácsinak, Ervint talán ez zavarja a legjobban, a rendetlenség, de Karla bácsi csak legyintett, *te is tudod, hogy van ez, Ervin, ők a munkatársnőid, próbáld meg elfogadni*, és ő megpróbálja, de nem tudja, ez a Beltheimer-kór, a kóros önmegfelelési kényszer kizárja az alkalmazkodást a nem-rokonszenves társadalmi magatartással, magyarázta egyszer Krausz doktornő, kizárja, mondta magában Züssz, kizárja, tudja ő ezt nagyon jól, nincs mit tenni.

Előveszi a munkahelyi igazolványát, megmutatja a portásnak, akit nem érdekel az ő munkahelyi igazolványa, mert személyesen évek óta ismeri, de hát ez a rend, hogy a munkahelyi igazolványt a portán fel kell mutatni, csak hát a rendet az emberek nem tartják be, nem szeretik betartani, és nem is tudják betartani, neki, Ervinnek van egy tartalék-munkahelyi igazolványa is, hogy amennyiben az eredetit elveszítené, biztonságban érezhesse magát, nem igazi biztonság ez, csak látszat-biztonság, de a látszat-biztonság, az már majdnem olyan, mint az igazi biztonság, egy hosszú folyosón kell végigmennie, mielőtt az irodába ér, szerencsére nem találkozott egyetlen munkatársával sem, senki sem kérdezte meg tőle, *hogy na, mi újság, Ervin*, egy puha törőlkendővel megtisztítja számítógépének billentyűit, és megtisztítja Zsuzsika számítógépeinek a billentyűit, mert Zsuzsikát nem zavarja, ha a billentyűkön zsírfoltokat hagynak az ujjai, megtisztítja a telefont, helyükre igazítja a tollait, a jegyzetfüzetét és a szakkönyveit, még munkakezdés előtt kisétál a vécére, ellenőrzi az öblítőtartályt, és azt, hogy van-e papír a falra erősített dobozban, mert nincs annál kellemetlenebb érzés, mint amikor netán ki kell sietnie és akkor tapasztalja, hogy nincs papír, persze, így is elképzelhető, hogy valaki éppen elhasználja, mielőtt neki szüksége lenne rá, ezért tart a zakósebében néhány papír zsebkendőt, amit kizárólag ilyen vészhelyzetekre tartalékol, bízik a takarítónőkben, de nem teljes mértékben, jobban szeret mindent maga végezni és csak abban bízik, amit ő maga végez el, a lakásába soha nem engedné be őket, azt sem szereti, ha egyetlen rokona, anyja nővére, Lilla néni eljön hozzá, pedig Lilla néni szeret hozzá látogatóba menni, *arra járok, felugrok hozzád*, pedig jól ismeri őt, vagy legalábbis jól kellene ismernie, tudhatná, hogy gyűlöli a látogatókat, ő, Züssz igyekszik kifogásokat keresni, hogy elhárítsa a találkozást, egy lakás nem arra való, hogy oda mások bejöjjenek, attól egyszerre megváltozik minden, cipőnyomok maradnak a szőnyegen, idegen illatok és szagok a szobában, amitől csak hosszú időn át tartó szellőztetéssel lehet megszabadulni, a lakás, ez egy ember igazi birtoka és tulajdona, ezért a házimunkát is örömmel végzi szombaton és vasárnap, terv szerint, mindennek alapja az alaposság és a körültekintés, ő otthon sem bíz semmit sem a véletlenre, élvezi, hogy rend lesz és tisztaság, ezt szerette a porszívózásban is és a rojtok kifésülésében és újrakifésülésében, mert a dolgok egyszeri megcsinálással még nem kerülnek a helyükre, őt erre tanította az élet, és még így is megtörténhet, hogy baj lesz, takarítás után fürdik, élvezi a meleg vizet, Anya mindig türelmetlen volt és nem szentelt annyi időt a dolgok elvégzésének, mint amennyire szükség lett volna, és nem is tudta, mennyi idő szentelése lenne szükséges, ha valami nem sikerült, abbahagyta, *kiégett a körte a vécében*, szólt apának, de náluk sohasem volt tartalék égő, *soha sincs itthon az, aminek lennie kellene*, és volt ebben a megjegyzésben valami megalázó és szemrehányó, *nem törődsz semmivel*, ezt is szokta mondani anyja, apa soha nem válaszolt, de ő, Ervin látta a szemében a szégyenérzetet, a nők igazságtalanok, igazságtalanok és könnyen ítélkeznek, ezt felelte egyszer apa, évekkel később, amikor anyja már nem élt, a bajok megelőzésének leghatékonyabb módja az, ha még a bekövetkezés előtt mindent elkövetünk annak elhárítására, ami az esetek kilencven százalékában felesleges óvatosság, ám soha nem lehet tudni, hogy

melyik az a tíz százalék, amikor nem felesleges, hanem bölcs előrelátás, a kettő között szakadéknyi a távolság, és ő, Züszs így szeret élni, pedig Krausz doktornő szerint ezen kellene változtatnia, nem szabad túlzásokba esni, és gyakorolnia kell az önfegyelmet, ott ültek egymással szemben, a rendelőben, majdnem összeért a térdük, ő akkor már tizenhét éves volt, nagyon szépnek tartotta a doktornőt, és vele szeretne volna kipróbálni a testiséget, amiről olyan sokat beszéltek az osztályban, és úgy beszéltek róla, mintha már mindenki kipróbálta volna, igen, szerették volna, de félték is tőle, a testiség az, ami a gyerekkort elválasztja a felnőttkortól, és akkor ők a gátlásos, szorongós gyerekkorból mindnyájan át akartak jutni abba az élvezetes világba, amit felnőttkornak hívtak, nézte a doktornő lábait, elképzelte ruha nélkül, ahogyan fekszenek egy ágyon, de tudta, hogy le kell győznie a vágyait, ő tizenhét éves, ráadásul beteg, Beltheimer-kóros, a doktornő pedig harmincéves, egészséges, biztosan van férje, barátja vagy vőlegénye, a beszélgetés után Züszs az utcán, egy kapualjban várta meg, amíg a doktornő végez, követte őt a villamosmegállóig, felszállt a villamos másik kocsijára, minden megállóban idegesen pillantott fel, nehogy elmulassza a leszállás pillanatát, közben biztatta magát, legyen bátor, bátor, de közben ügyes is, nem tudta, mi lenne a jobb, ha találkoznának, vagy az, ha nem, Krausz doktornő Zuglóban lakott, kertes házban, Züszs egészen a sarokig követte, még egy ideig várakozott a környéken, céltalanul, leült egy padra a kihalt játszótéren, már sötét volt, de ő még mindig ott ült, ilyen az ő egész élete, tele szorongásokkal, várakozással és értelmetlen félelmekkel.

3.

Nem, igazán nem mondhatja, hogy a szülei nem figyeltek rá, sem azt, hogy elhanyagolták, nem kapott kevesebbet, mint egy átlagos gyerek. Nem, nem panaszkodhat. Minden megvolt. És mégsem volt meg semmi.

4.

Miért nincs senkije, Ervin? Ő Krausz doktornőért rajong. Jó lenne szeretkezni vele. Senki más nem érti meg őt. Lelki zuhanás. Az emberek nem értik a módját a zavarok elkerülésének, ezért nem érti Züszs az embereket, beismeri, hogy aggodalmaskodó természet, de egyszersmind előrelátás is, ha gyógyszert írat fel magának a gyógyszertárban, már aggódik, hogy vajon megkapja-e abban a gyógyszertárban, ahol rendszeresen kiváltja a gyógyszerét, miközben otthon jelentős készletei voltak minden szükséges gyógyszerből, és természetesen olyanokból is, amelyek nem szükségesek, mert soha nem lehet tudni, hogy milyen gyógyszerek lehetnek éppen szükségesek, és a szükségtelen gyógyszerekből így bármikor szükséges gyógyszerek lehetnek, és az emberek az ilyen helyzetekben kezdenek el kapkodni, Züszsnek hasonló okokból jelentős tartalékai voltak villanyégőkből, kábelekből, csavarokból, biztosítékokból, mosószerből, konzervekből, igen, ő hitt a tartalékolásban, és ezért villanyégőt sem akkor cserélt, amikor kiégett, mert a villanyégő többnyire a legkellemetlenebb pillanatokban ég ki, amikor az embernek nincs kedve cserélni, hanem akkor, amikor még világít, hasonlóképpen, minden olyan berendezésben, amelyiket elem működtet, akkor cserél elemet, amikor az elem még hatékony, és nem várja be, amíg lemerül, mert tapasztalatai szerint az elemek a legkellemetlenebb pillanatokban merülnek le, *ezek felesleges dolgok*, ezt mondják az emberek, de senki sem tudhatja, hogy mikor lesz a felesleges dologból *szükséges* dolog, gyakran csak egy hajsza választja el a feleslegest a szükségestől, ezért Züszs mindig kér a fagyfalthoz tartalék tölcserét, az üzletben vásárláskor tartalék zacskót, ha étteremben étkezik, előre kér tartalék kést és tartalék villát, van tartalék lakáskulcsa, sőt tartalék telefonja is, és még így is, a

test és a lélek dolgaiban kiszolgáltatottnak és szerencsétlennek érzi magát, igen, *miért nincs senkije, Ervin*, mert az életben az egyik legnagyobb bizonytalanság, egy feleség, egy szerető, egy gyerek, csupa kiszámíthatatlanság, *próbáljon társat keresni*, ezt mondta neki Krausz doktornő, akkor Züszs már húszéves volt, és még mindig vágyott arra, hogy szeretteken vele, *miért nincs senkije, Ervin*, ez a kérdés, nagyon óvatosnak kell lennie, hogy kivel akar együtt élni, erre Krausz doktornő figyelmeztette, ő azonban apa halála után eldöntötte, hogy egyedül marad a Rudnai utcában, az élet alapvetően megbántások, félreértések, ostoba nézeteltérések sorozata, ez a lázas ámokfutás a születéstől a halálig csupa bizonytalanság és kétkedés, miközben kiszámíthatóságra és állandóságra vágyunk, szerencse és szerencsétlenség között egy cérnaszálon lógunk a semmibe, egyedül kell maradni, az ő helyzetében ez a legjobb megoldás, egyszer mind az egyetlen is, szombaton Zebegénybe kell utaznia, a családi nyaralóban vannak munkálatai, meg szeret is ott lenni, a kertben, ahol azóta van rend, amióta a szülei meghaltak, most minden a helyén van, úgy, ahogyan ő, Ervin szereti látni a világot maga körül, keresztretjvényt fejteni és rádiót hallgatni, szereti azt a szagot, amit akkor érez, amikor kinyitja az ajtót, hűvös, kicsit dohos szag ez, mi aztán a friss levegővel keveredve feloldódik, ő szereti ezt a feloldódást, szeret belenézni a kútba, amit már nem használnak, aminek a mélyén ott csillog a víz, ötkor kel, hogy elérje azt a vonatot, ami reggel hétkor indul, öltözik, borotválkozik, csomagol, toll, tartalék toll, ceruza, tartalék ceruza, ceruzahegyező, tartalék ceruzahegyező, kulcs, pótkulcs, jegyzetfüzet és pót-jegyzetfüzet, hatkor már zárja is az ajtót, szeret ott lenni, Zebegényben, csak hogy terhes az utazás, időben kell érkeznie a pályaudvarra, meg kell vennie a jegyet, és természetesen tartalék jegyet is, sőt, ha lehet, akkor két helyjegyet is, helyet szerezni a vonaton az ablaknál, szorong, hogy milyen útitársai lesznek, nem akarnak-e ismerkedni vagy beszélgetni, mert ő nem szeret velük beszélgetni, úgy érzi, semmi köze azokhoz az emberekhez, akikkel a véletlen egy vasúti kocsiba sodorta, de nem szeret udvariatlannak és elutasítónak sem látszani, *volt egyszer valakije, Szemere Ági*, megbeszélték, hogy kimennek oda, Zebegénybe, előző este ellopta a ház kulcsát, aztán, amikor megérkeztek a kis házba, bezárta az ajtót és becsukta a spalettákat, úgy vetkőztek le egymás előtt, de akkor már nem is érdekelte, hogy mi lesz, hideg volt a lány teste, az övé is hideg volt, bekapcsolta a rádiót, azután kikapcsolta, közben pedig Krausz doktornőre gondolt, ahogyan egyszer a melle vonala kirajzolódott a blúza alatt, a szeretkezés erőlködésbe fulladt, majd inkább máskor, mondta Szemere Ági, a vonaton már nem is beszéltek egymással, a Nyugati pályaudvaron pedig szó nélkül váltak el, ő, Züszs megint szégyent érzett, mint aki nem tette meg azt, amit meg kellett volna tennie, de már jól ismerte ezt az érzést, és amikor hazaért, anya már várta az előszobában, *hol a kulcs*, de ez nem is kérdés volt, hanem vallatás, és akkor is bepisilt éjszaka, pedig már húszéves volt, *el kell mondani a doktornőnek*, ragaszkodott hozzá reggel anya, *azért pisilsz be, mert hazudsz*, apa pedig csak széttárta a karját, és aznap este már nem volt bocsánat, anya sírt, apa pedig elment otthonról és nem is ment haza többé, *ezért is te vagy a hibás, Ervin, a válasunkért*, amikor pedig már sötét volt a lakásban, arra gondolt, hogy megbukott, nem tud harcolni és nem is akar, *fájdalmas, de terhes önlábunkon állni*, Szemere Ágival sem találkozott többet, pedig a lány levelet is írt neki, most is ez jut eszébe, amikor Zebegénybe indul, fél hétkor ott áll a peronon, a kijelölt vágány mellett, elfogja a már jól ismert feleslegesség-érzés, a vonat szerencsére időben indul, útitársai sem voltak, amikor végre megérkezik, benéz a kopott, elhanyagolt vendéglőbe, ahol még a szüleivel is ebédeltek az ő gyerekkorában, akkor szeretett volna ő választani magának ételt az étlapról, de mindig anya választott helyette, és soha nem azt, amit ő szeretett volna, foglalt magának asztalt, a magas, vékony, hibás fogazatú pincér, Feri bólint, meglesz, Züszs úr, ilyenkor alig van vendég és mindig van szabad asztal, Züszs azonban ragaszkodik ahhoz, hogy foglaljon, ráadásul ablak mellé, mert mi van, ha egyszer úgy érkezik oda, hogy nincs szabad asztal, vagy csak az étterem közepén, ahol nem szeret ülni, és akkor aztán kész a kellemetlenség és a kapkodás, az ajtóból még figyeli, hogy Feri csakugyan beírja-e a nevét a foglalási könyvbe, este hét órára, ami azt

jelenti, hogy háromnegyed hétkor indulnia kell, *időben, időben, időben*, mégis lemarad mindenről, ezért nincs senkije.

5.

Nem szeret kölcsönadni semmit, ami az övé, már az iskolában sem, sem a radírt, sem a vonalzót, ami az enyém, az az enyém, gondolta, és ebben nem volt semmi irigység, egyszerűen csak előrelátás, mert mi van, ha a radírral vagy a vonalzóval történik valami a kölcsönadás közben, ilyenkor inkább féltés volt benne, becsülte a saját értékeit, beszélnie kellene Krausz doktornővel, de már tíz éve nem találkoztak, az utolsó találkozást is elrontotta, szeretem magát, doktornő, mondta és meg is érintette a kezét, akkor már nem a rendelőben találkoztak, hanem Krausz doktornő lakásán, amikor befejezték a kezelést, tudta, hogy hibát követ el, de más dolog tudni és más dolog érezni, próbálja meg átalakítani a viselkedésmintáit, ezt felelte Krausz doktornő, persze, felelte ő, mi sem könnyebb annál, a viselkedésminták átalakítása olyan, mint valami személyiségi műtét, nem, ő nem tudja átalakítani a viselkedésmintáit, mert ezek tartják össze a személyiségét, az ő egyik viselkedésmintája, hogy igyekszik nem hibázni, sem életvitelében, sem a könyvelésben, a hibák elkerülésének legfontosabb eszköze a hiba megelőzése ellenőrzéssel és újabb ellenőrzéssel, de hát így is minden ember követ el hibákat, még a legintelligensebb is, mert az események nagy részét nem lehet előre látni, de mégis ez különbözteti meg az intelligens embert a kevésbé intelligens embertől, de nincsenek tanulságok, nem lehet kétszer ugyanabba a folyóba lépni, sőt, egyszer sem lehet, nem is vesszük észre, hogy a folyóba léptünk, nincsenek tanulságok, nincsenek levonások, Züszs nem szeret mással beszélgetni, rövid volt a találkozás a doktornőnél, ő még szeretett volna maradni, nem engem kell szeretnie, mondta Krausz doktornő, meg kell találnia az igazi társát az életben, és neki akkor már mennie kellett, nem volt más dolga, sőt úgy érezte, hogy az egyetlen fontos dolog az életében, hogy itt maradhasson, Krausz doktornő mellett, nem érdekli, mit gondolnak az emberek, mert tudja, hogy másképpen gondolkodnak, mint ő, nem azért van az embernek véleménye, hogy azt megossza másokkal, mert mások sem kíváncsiak az ő véleményére, legfeljebb úgy tesznek, mintha kíváncsiak lennének, nem, neki azért van saját véleménye, hogy saját magát megismerje. Tudnom kell, ki vagyok. Viselkedésminták. A gyűjtési szenvedély. *Mikor tapasztalta először?* Soha nem tapasztalt magán semmit, ez a Beltheimer-kór, anya néha felforgatta a fiókját az íróasztalában, *ki kell dobni mindent, ami nem kell*, de ki tudja, hogy mi az, ami kell és mi az, ami nem, valami mindig kell valakinek, később mindig kellhet valami olyasmi, amiről korábban azt gondoltuk, hogy felesleges, ő, Züszs mindent eltesz, régi újságot, üres konzervdobozt, naptárakat, zacskókat, a világban minden tárgynak van helye, de a *hely* egy bonyolult és zavaros fogalom, nem tudni pontosan, hogy minek hol a helye, mert egyáltalán nem biztos, hogy mindennek ott van a helye, ahol és amikor szükség van rá, igen, a viselkedésminták, anya mindig mondta, hogy változtasson a rossz szokásain, ne piszkálja a pisilőjét, ne rágja a körmét, igen, ezt mondta mindig anya, minden csak önfegyelem kérdése, amiről már Krausz doktornő is beszélt veled, és ő el is határozta, hogy változtatni fog, nem ellenőrzi az iskolatáskájában, hogy mindent elhelyezett-e benne, bízni akart önmagában is, de éjszaka arra ébredt, hogy megint nedves a lepedő, és akkor még Krausz doktornő sem tudott tanácsot adni, hogy mit is csináljon, aztán, amikor egyedül élt, azt is elhatározta, hogy nem vesz mindenből tartalékot, és nem veszi meg a tartalék tartalékját, de aztán mégiscsak megvette és amikor megvette, megkönnyebbült, megpróbálta gyakorolni az önfegyelmet, de megbukott, egyetlen gyerek sem azokra a dolgokra emlékszik, amik befolyásolták az életét, ezt is Krausz doktornő mondta neki, az emlékezet a legnagyobb öncsalás, akkor éppen véletlenül találkoztak a Puskin mozi előtt, Krausz doktornő nem volt egyedül, egy férfi volt vele, aki éppen jegyet váltott a pénztárnál, és csak pár percig beszélgettek, önbizalom, Ervin, mosolygott rá a

doktornő, mielőtt csatlakozott a férfihez, aki már várta őt kezében a mozijeggyel, ő, Züszs pedig bólintott, persze, az önbizalomra.

Most is erre gondol, az önbizalomra.

5.

Ormai Pál, az Universal igazgatója felkérte, hogy legyen a könyvelési csoport igazgatója, negyvenéves vagy, Ervin, mondta neki, éppen ideje, hogy kinevezzünk, jól dolgozol, pontosan, te vagy a legjobb könyvelőnk, Karla bácsi nyugdíjba megy, ott ültek az igazgató irodájában, a második emeleten, ő, Züszs bólogatott, igen, hát ez nagy megtiszteltetés, gondolkodási időt kért, amiben ő maga sem hitt, okos döntésekhez nem kell gondolkodási idő, korábban többször álmódzott arról, hogy ő lett a könyvelési csoport vezetője, szeretett is álmódzni, mert az álmódzás a legérdekesebb időtöltés a világon, az emberiség azért találta ki az álmódzást, hogy elszórakoztassa magát vele, szeretett álmódzni Krausz doktornőről, azt álmództa, hogy szeretkezik vele, és álmódzott a könyvelési csoport vezetéséről, hogy majd ő ül ott, Karla bácsi első emeleti irodájában, ő mondja meg Zsuzsikának és Évikének, hogy hogyan könyveljenek, gondolkodási időt kérek, ezt felelte, de már tudta, hogy nem vállalja el, éppen azért, mert ő a legjobb könyvelő, és akkor meg kellene mondania Zsuzsikának és Évikének, hogy hibásan könyvelnek, meg kellene mondania Zsuzsikának, hogy munkaidőben nem találkozhat a barátjával, nem folytathat hosszú magánjellegű telefonbeszélgetéseket, amiért Zsuzsika nyilvánvalóan megharagudna rá, őt, Züszst pedig zavarná, hogy Zsuzsika haragszik rá, pedig tapintatosan és udvariasan mondaná ezt neki, de az őszinteség mindig leveti magáról a tapintat és az udvariasság álságát, és ott marad a maga meztelenségében, meg kellene mondania Évikének, hogy nem vihet haza papírt, füzetet és ceruzát iskoláskorú kislányának, mert ez nem egyszerű hazavivés, hanem lopás, még akkor is, ha senki sem veszi észre, de nyilván Évike is megharagudna rá, ő pedig saját magát hibáztatná, amiért felelősséget vállal értük, pedig ez semmi más, mint beilleszkedni, másoknak ez könnyen megy, nem ellenőrzik saját magukat, nem vásárolnak tartalék készleteket, ez a Beltheimer-kór, a bizonyítási kényszer kizárja az alkalmazkodást a nem-rokonszenves társadalmi magatartással, és nem csak kizárja, hanem feloldhatatlan belső feszültséget is okoz és kizárja a kompromisszumokon alapuló együttműködést, pedig ez az emberi kapcsolatok lényege, te is engedj, én is engedek, elmoosuk a kettőnk között épített határokat, ez az alapja a szülő-gyerek kapcsolatnak, a szülők kapcsolatának, a rokonok kapcsolatának, úgy is mondhatjuk, természetes gyávaság és érvényesülési készség keveréke, a szülők félnek, hogy elveszítik a gyerekek szeretetét, a gyerekek félnek, hogy elveszítik a szüleiket, magyarázta egyszer Krausz doktornő, a saját viselkedésmintáikat beolvasztják mások viselkedésmintáiba, beilleszkedni, ez a feladat, meg kell felelni önmagadnak és a kívülágnak, csak hogy az az ember, aki mindenkinek meg akar felelni, a végén önmagának nem lesz képes megfelelni és felőrli magát a folyamatos megfelelésben, mert semmi sem olyan fárasztó és kimerítő, mint a megfelelés, *persze*, ezért beszélgetett vele Krausz doktornő is, és akkor majd neki kellene elnéznie Zsuzsika hibáit, és Ormai őt veregetné hátba és neki kacsintana a szemébe, és mégis ő, Züszs, a beteg, ő a Beltheimer-kóros, akinek meg kell változtatnia a viselkedésmintáit, igazán sajnálom, feleli majd Ormainak, és persze, keres majd valamilyen kifogást, mert kifogást mindig kell keresni, személyes okaim vannak, ezt is mondhatja, indítékok és szándékok, ezekből áll az ember személyisége, Ormai pedig nem érdeklődik tovább, lesz egy *sajnálom*, meg egy barátságos, de nem őszinte vállveregetés, az emberek, Züszs ezt tapasztalta, csak addig állnak közel egymáshoz, amíg a dolgok rendben mennek, valószínűleg Zsuzsika lesz a könyvelési csoport vezetője, lesz ünneplés, pezsgőbontás, Zsuzsika sikeresnek érzi majd magát, érdemtelenül, de hát a sikerek és a kudarcok az élet nagy csalásai, ő élete mindig is süllyedés volt, amit elhárított

döntések és a helyzetekből történt menekülések szegélyeztek, életének legbelső és legféltebb titkai pedig a sebek, a sérülések, a fájdalmak, lemondások, a sebek és sérülések ápolása, a fájdalmak csökkentése, a lemondások enyhítése, ezekből áll az ember személyisége, *mindennek meg kell keresni a helyét*, ez a Beltheimer-kór szövődménye, mindennek van helye, csak neki nincs.

[Tetszik](#)

Legyél az első az ismerőseid közül, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Odze György: Miért nincsenek barátaid?** Jogos kérdés, mint minden kérdés. És egyszerű. Mint minden kérdés,...

Cimkék: [Odze György](#)